

DE COÖPERATIEVE AANPAK

optimaal draagvlak, op z'n Groningst.

19:30	Welkom
19:35	Wethouder Sterenburg
19:40	Hoe gaan we een plan maken?
20:00	Pubquiz
20:15	Pauze
20:30	Uitslag pubquiz
20:45	Vervolg activiteiten
21:00	Meedenken of Meedoen?
21:10	Tijd voor vragen
21:30	Tijd voor een drankje

Programma

Overeenkomsten en wetten waar we mee te maken hebben:

Klimaatakkoord Parijs 2015

Klimaatakkoord Nederland 2019 en daaruit volgende klimaatwet
20% van de woningen aardgasvrij in 2030, 100% aardgasvrij in 2050

Regionale Energie Strategie (RES) start in 2019

transitie
visie
warmte

Def.
Transitie
visie
Warmte

Eind 2021.....2022

20%
woningen
aardgasvrij

Auto's
fossiel
vrij

2030

2050

NL
100%
aardgasvrij

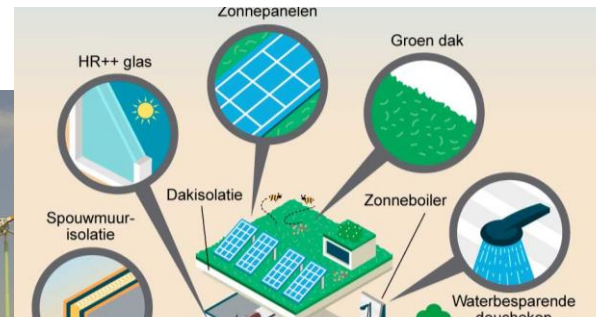

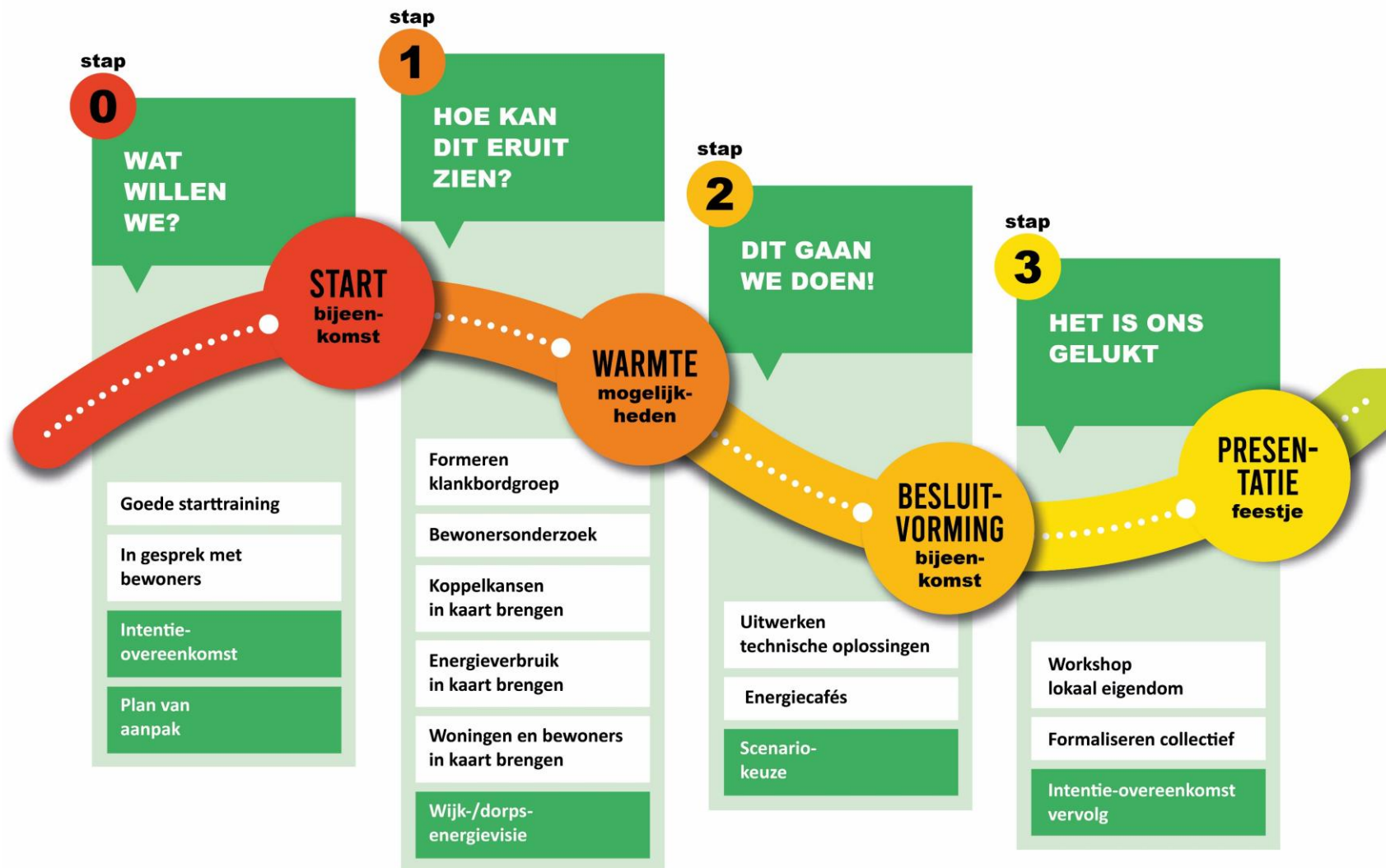
Vledderveen

Doel: Energieneutraal en aardgasvrij in 2050

Welke keuzes moeten wij maken?

- Hoe kunnen wij energie besparen?
- Hoe kunnen wij van het aardgas af?
- Hoe kunnen wij de energie die wij verbruiken zelf opwekken?
- Hoe houden wij dit betaalbaar voor iedereen?
- Hoe blijft de leefbaarheid in het dorp en omgeving behouden?

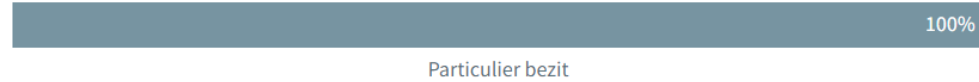
Hoe komen we tot een plan?

🏠 De Woningvoorraad

118 Totale Woningvoorraad

220 x 1000 € Gemiddelde Woningwaarde

Verdeling Woningvoorraad

👤 Sociale kenmerken

25,4 x 1000 € Gemiddeld inkomen per inwoner

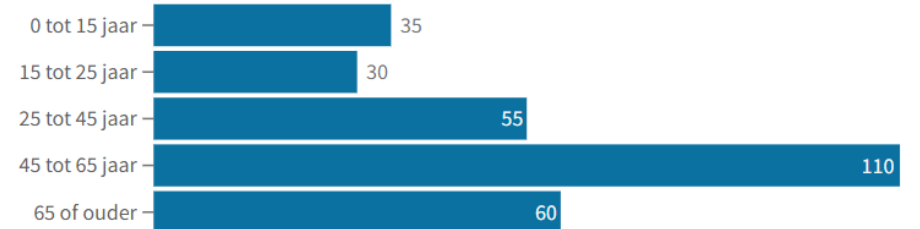
Verdeling inkomensniveau per huishouden:

Percentage Huishoudens behorend tot laagste 40%, gemiddeld, 20% hoogste inkomens groep

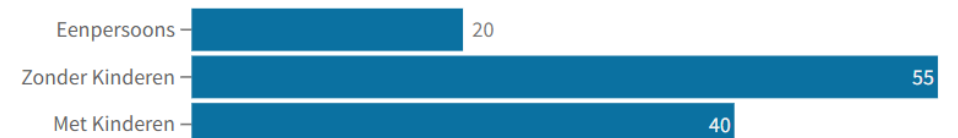
290 Aantal Inwoners

Verdeling Inwoners naar leeftijd

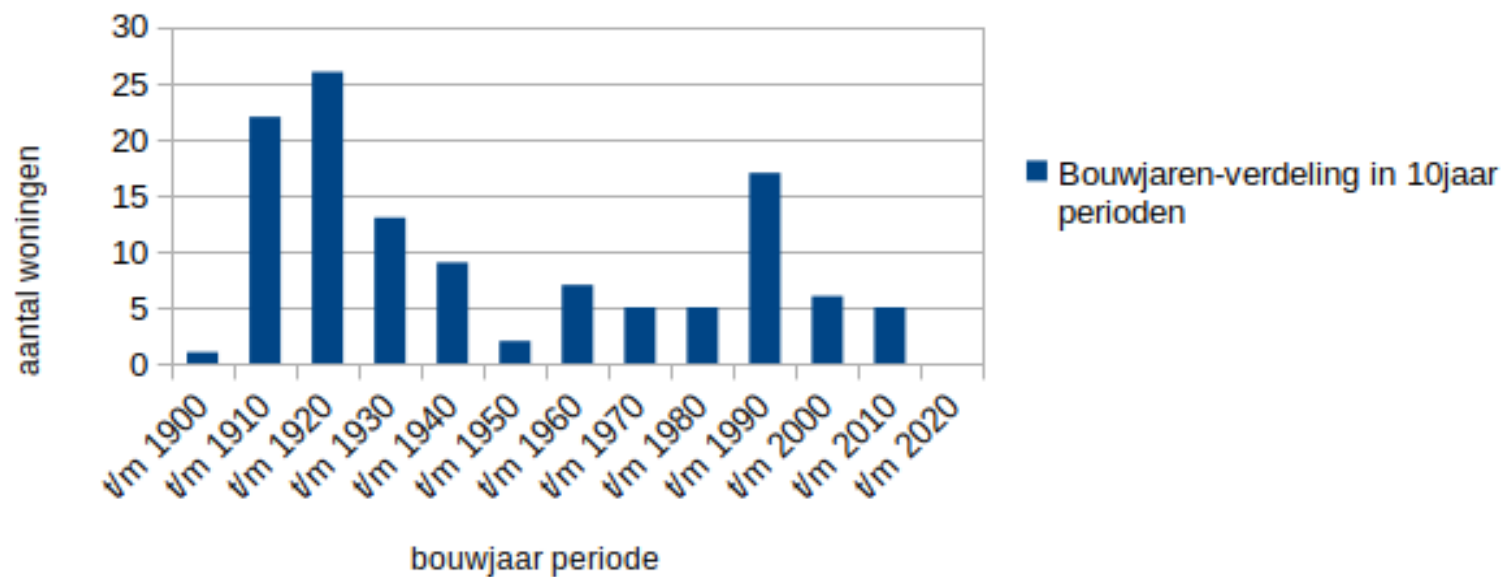

120 Totaal particuliere huishoudens **2,4** Gemiddelde huishoudensgrootte

Verdeling type huishoudens

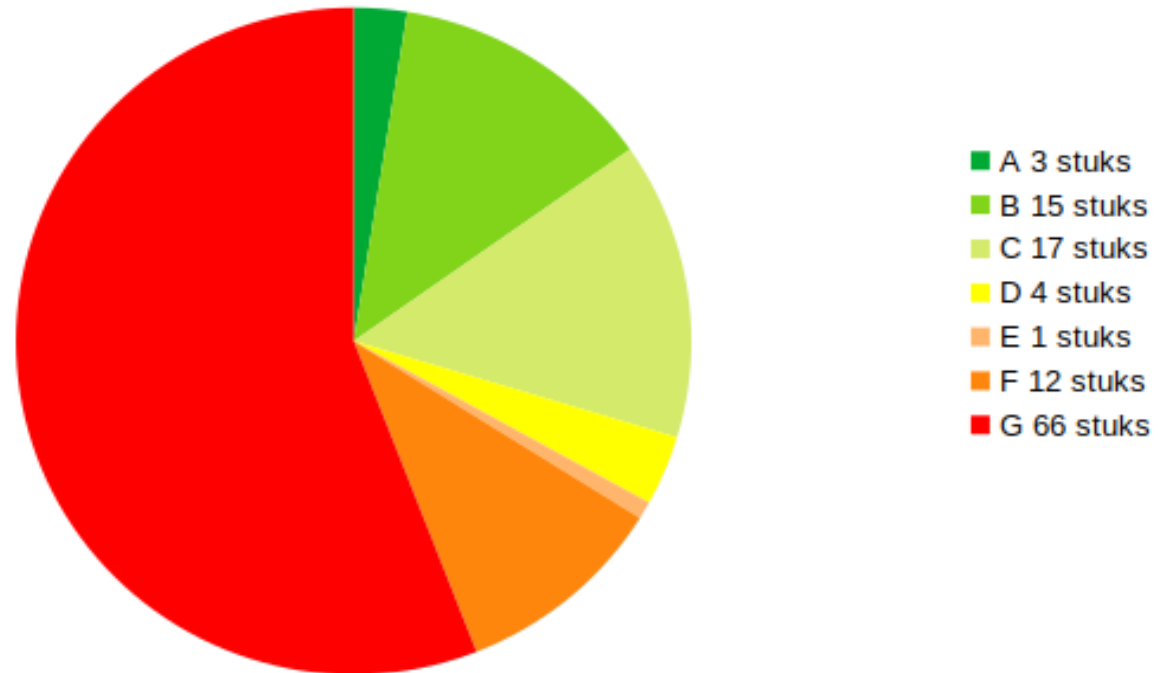

Woningen Vledderveen
aantallen per bouwjaarperiode
71 t/m 1945, 47 na 1945

Onze woningen: bouwjaren

Energielabels Vledderveen (118 adressen)

Onze woningen (118 stuks): energielabels

Elektriciteitsverbruik:

Vledderveen:	3760 kWh*
Gemeente Stadskanaal:	2790 kWh*
Nederland:	2760 kWh**

Gasverbruik:

Vledderveen:	1860 m3 gas*
Gemeente Stadskanaal:	1530 m3 gas*
Nederland:	1120 m3 gas**

Gemiddelde dichtheid adressen:

Vledderveen: 23/km2

Warmtevraag per ha: 25 Gj/ha

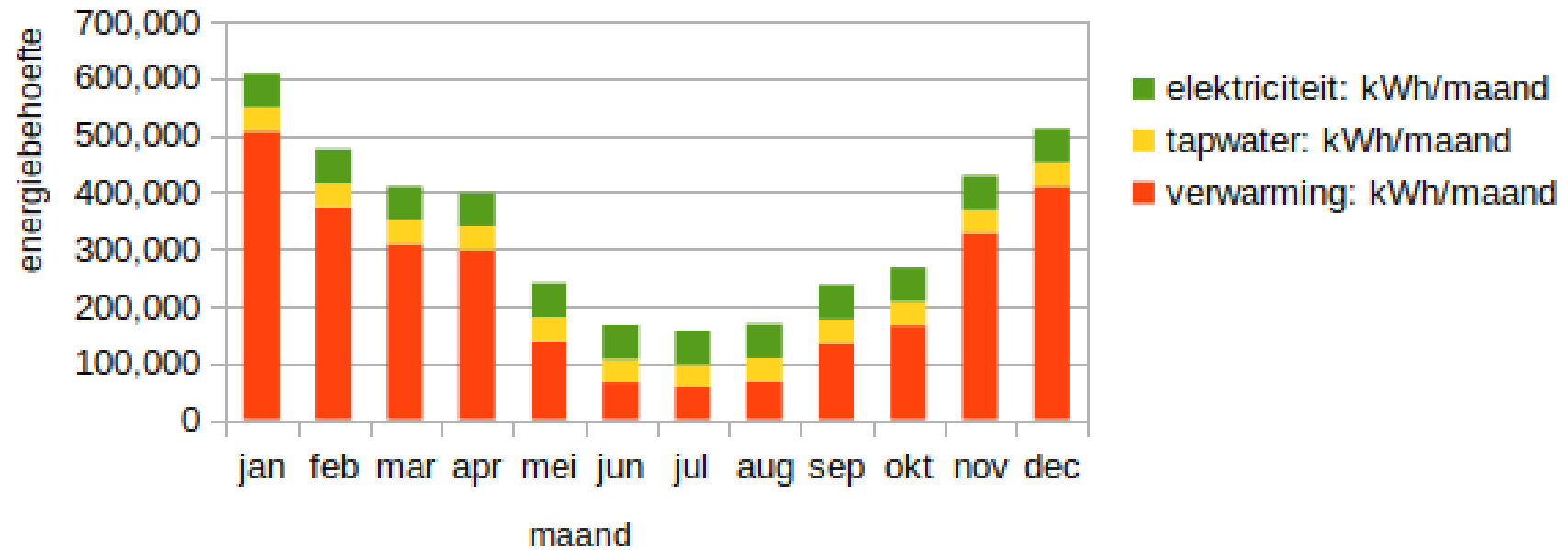
*Wijkpaspoort kadaster

**CBS 2020

De hoeveelheid energie die wij verbruiken

Huidige energiebehoefte Vledderveen (in totaal 4.065 miljoen kWh/jaar) (excl. mobiliteit)

in kWh per maand

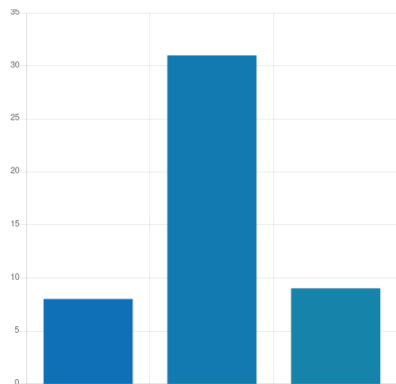

De hoeveelheid energie die wij verbruiken

Vindt u het belangrijk dat u zelf actief mee doet om uw energieverbruik te verminderen?

Soortvraag: meerkeuze

Antwoorden	Aantal	Percentage
zeer belangrijk	8	16.67%
belangrijk	31	64.58%
neutraal	9	18.75%
onbelangrijk	0	0%
zeer onbelangrijk	0	0%
weet ik niet/geen mening	0	0%
Totaal:	48	100%

Enquête, wat valt op?

Welke voor u financieel haalbare maatregelen kunt u nemen om de energiekosten te verlagen?(meer antwoorden mogelijk)

Soortvraag: meerkeuze

Antwoorden	Aantal	Percentage
Door minder hoog te stoken	27	22.50%
De aanschaf van energiezuinige apparaten	21	17.50%
Isolatiemaatregelen in de woning	24	20.00%
Eigen energie produceren	31	25.83%
Korter te douchen	16	13.33%
Ik wil geen maatregelen nemen	0	0%
Anders:	1	0.83%
Zonnepanelen	1	
Totaal:	120	100%

Top 5: financieel haalbare maatregelen:

➤ Eigen energie produceren	25,83%
➤ Door minder hoog stoken	22,50%
➤ Isolatiemaatregelen in de woning	20,00%
➤ Aanschaf energiezuinige apparaten	17,50%
➤ Korter douchen	13,33 %

Waarover zou u meer informatie willen hebben?(meerdere antwoorden mogelijk)

Soortvraag: meerkeuze

Antwoorden	Aantal	Percentage
Isolatiematerialen en beglazing	5	4.85%
Energiezuinige installaties	14	13.59%
Gasloos koken en verwarmen	12	11.65%
Kleine maatregelen zoals tochtstrips, radiatorfolie en ledverlichting	0	0%
Met betrekking tot energiezuinig bouwen en verbouwen	3	2.91%
(Rijks)subsidies	24	23.30%
Energiebesparingen	5	4.85%
Medefinanciering vanuit de hypotheek	1	0.97%
Hoe de verduurzaming te organiseren en te plannen	3	2.91%
Hoe deze te combineren met andere plannen bijv. levensloopbestendig maken, groot onderhoud, asbest vrij, etc. (koppelkansen)	2	1.94%
Wat haalbare oplossingen voor mijn woning zijn	25	24.27%
Geen mening / Weet niet	5	4.85%
Ik wil geen informatie	4	3.88%
Totaal:	103	100%

Top 5 meer informatie over:

- Wat zijn haalbare oplossingen voor mijn huis 24,27%
- (Rijks) subsidies 23,30%
- Energiezuinige installaties 13,59%
- Gasloos koken en verwarmen 11,65%
- Isolatiematerialen en beglazing 9,48 %

Om klimaatverandering tegen te gaan, gaat Nederland aardgasvrij wonen. Welke doelen voor de energietransitie moeten naar uw mening prioriteit hebben in Vledderveen?(meerdere antwoorden mogelijk)

Soortvraag: meerkeuze

Antwoorden	Aantal	Percentage
Zelf energie opwekken, in of buiten het dorp (collectief)	21	18.75%
Zelf energie opwekken, op of in eigen huis (individueel)	31	27.68%
Woningen aardgasvrij maken	17	15.18%
Woningen nul op de meter maken	10	8.93%
Energiebesparing in woningen toepassen	23	20.54%
Meer auto's delen	0	0%
geen	5	4.46%
weet ik niet	3	2.68%
Anders:	2	1.79%
Opslag van energie, in de zomer energie verzamelen om in de winter te kunnen gebruiken	1	
Zelf Meer auto's rijden	1	
Totaal:	112	100%

Top 5: Prioriteiten energietransitie in Vledderveen

- Zelf energie opwekken
(op eigen huis) 27,68%
- Energiebesparing in woningen
toepassen 20,54%
- Zelf Energie opwekken
(buiten het dorp, collectief) 18,75%
- Woningen aardgasvrij maken 15,18%
- Woningen nul op de meter maken 8,93 %

Wat zijn voor u haalbare bijdragen aan de energietransitie?(meerdere antwoorden mogelijk)

Soortvraag: meerkeuze

Antwoorden	Aantal	Percentage
Groene stroom contract bij energieleverancier	11	13.92%
Investeren in de verduurzaming van mijn eigen woning	33	41.77%
Auto delen met anderen	1	1.27%
Aandelen kopen in zonnepanelen in/nabij het dorp	5	6.33%
Aandelen kopen in zonnepark elders	2	2.53%
Aandelen kopen in windmolens elders	2	2.53%
Inzet in de werkgroep Duurzaam Vledderveen (actief meedenken en meedoen)	3	3.80%
Deelname aan de klankbordgroep van werkgroep Duurzaam Vledderveen (feedback geven op plannen en ideeën van de werkgroep)	9	11.39%
Weet ik niet	11	13.92%
Anders:	2	2.53%
Heb al zonnepanelen	1	
Zelf windmolens plaatsen	1	
Totaal:	79	100%

Top 5: Haalbare bijdragen voor u:

- Investeren in verduurzaming eigen woning 41,77%
- Groenestroomcontract bij energieleverancier 13,92%
- Weet ik niet 13,92%
- Deelname aan klankbordgroep Vledderveen 11,39%
- Aandelen kopen in zonnepanelen in of nabij het dorp 6,33 %

Wat kun je doen?

Stap 1:

Besparen met kleine maatregelen

Nodig een energiecoach uit

Stap 2:

Isoleren

't zijn de kleine dingen die het doen

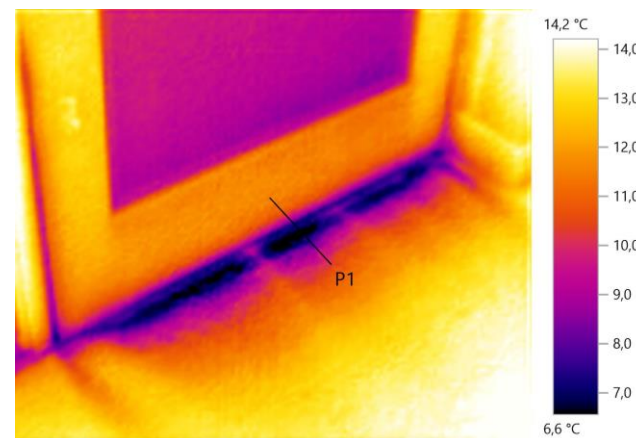
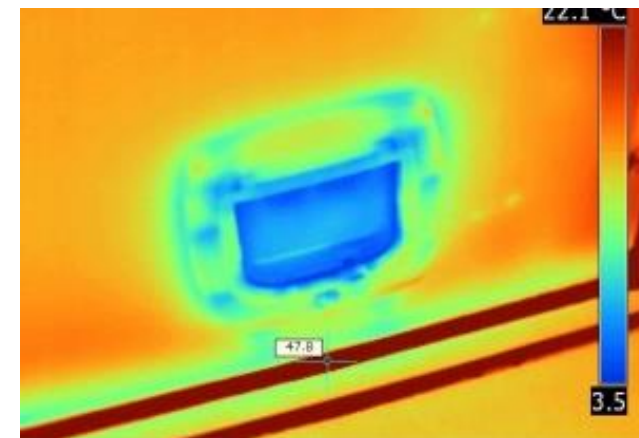
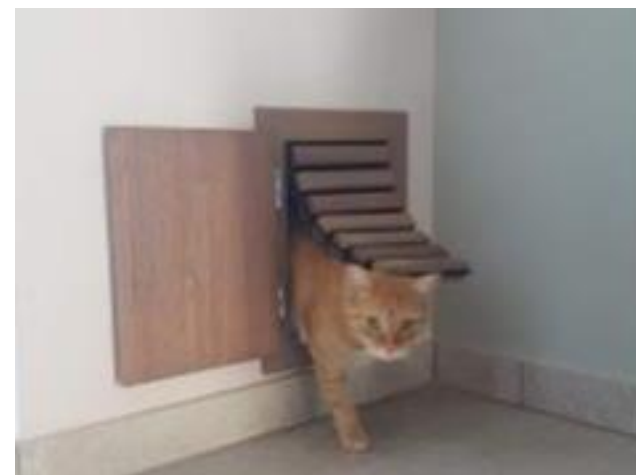
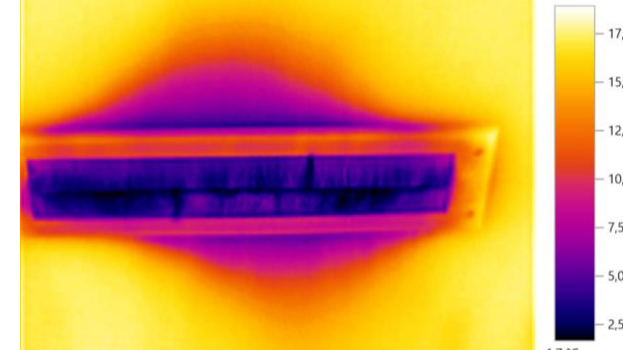
Stap 1: kleine maatregelen

- Verlagen sluihverbruik
- Verminderen CO2 uitstoot

- Radiatorfolie
- Tochtstrips plaatsen
- kierdichting
- Waterbesparende douchekop
- LED lampen
- Standbykiller

- Energiecoach:

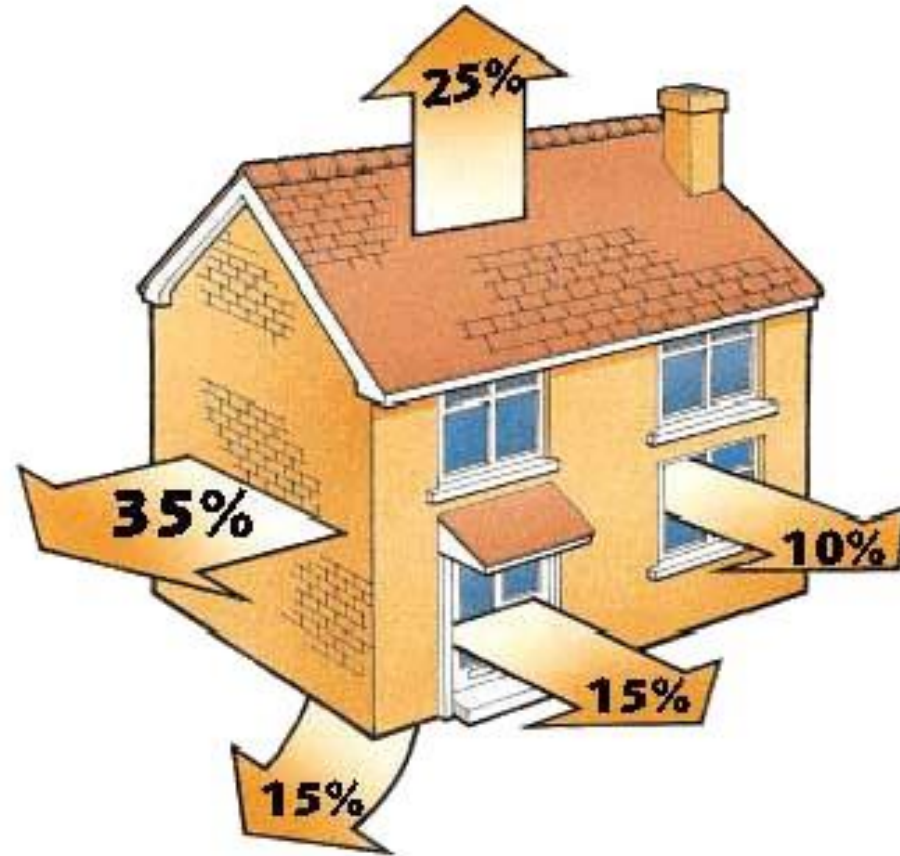
<https://www.jouwbespaarcoach.com>

Stap 2 Isoleren

Wat levert het meeste op?

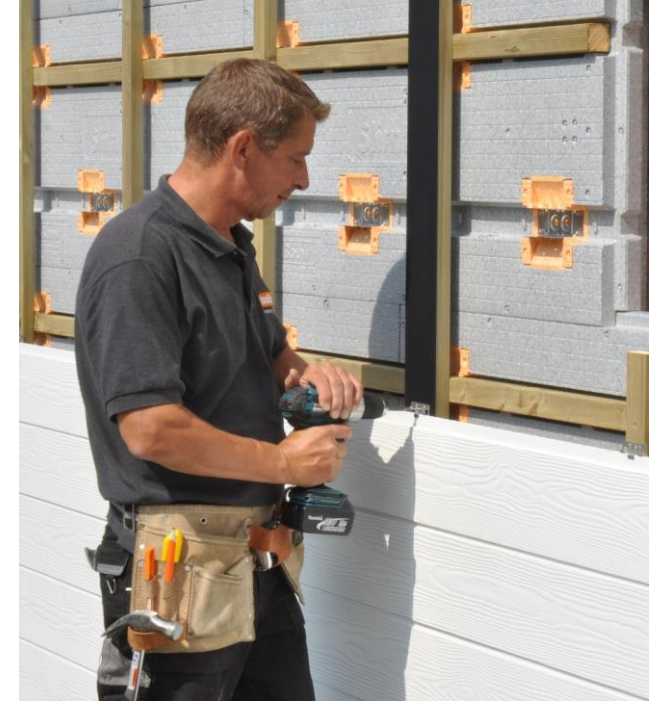
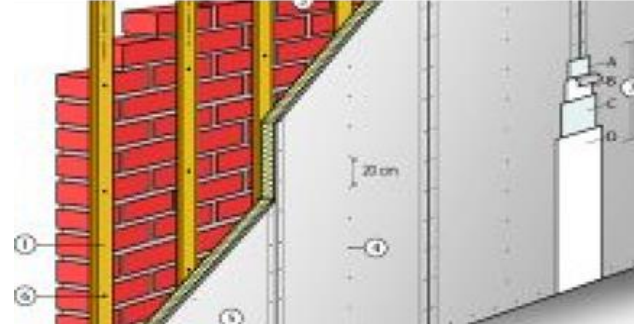
1. (spouw) muren
2. dakisolatie
3. beglazing vervangen voor HR++ (voorkeur voor triple glas indien mogelijk)
4. vloerisolatie

Gevel isolatie

- **Comfort**
- **Geld besparen**
- **Minder CO2 uitstoot**
- **Spouwmuurisolatie**
± € 15,00 / € 25,00 per m²
- **Isolatie binnenzijde gevel**
± € 60,00 / € 100,00 per m²
- **Isolatie buitenzijde gevel**
± € 100,00 / € 200,00 per m²

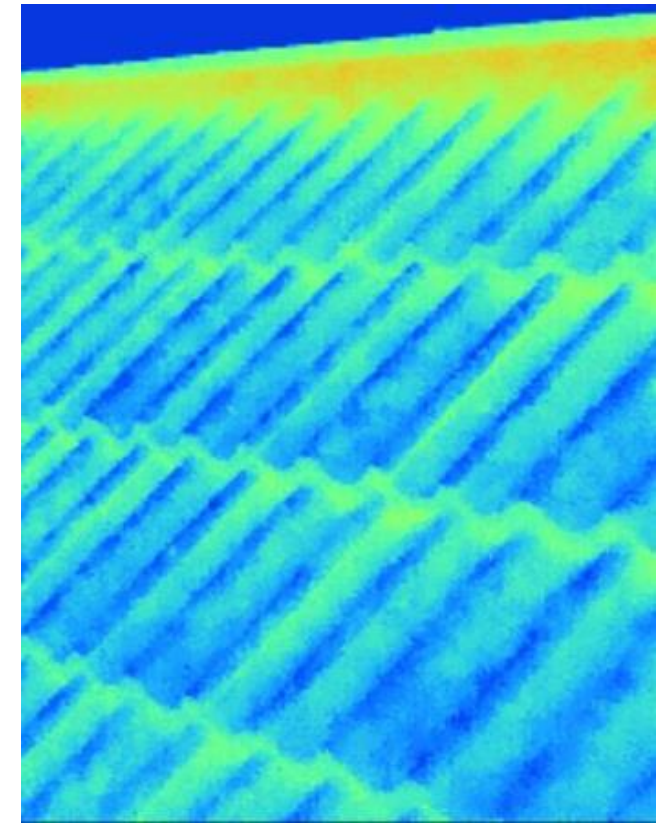
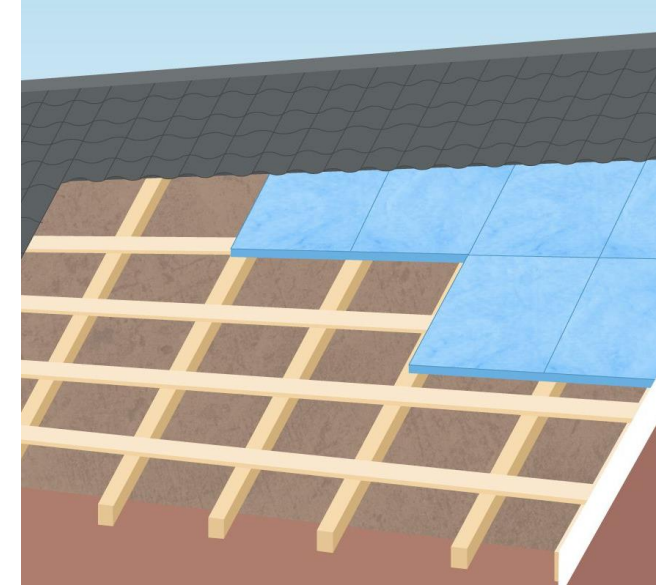
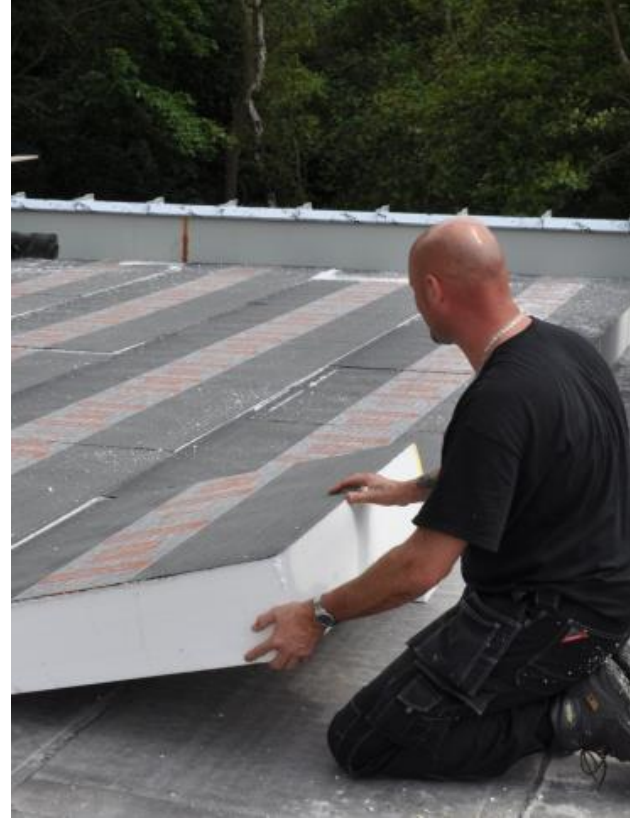
*prijspeil 2021

Dakisolatie

- **Comfort**
  - **Geld besparen**
  - **Minder CO2 uitstoot**
-
- Kouddak (isolatie onder dakbeschot)
± € 40 – 120,-/ m²
  - Warmdak (isolatie tussen dakbeschot en op dakbedekking)
± € 150 – 175,-/ m²
  - Omgekeerd dak (alleen platte daken)
± € 95 – 125,-/ m²

*Prijspeil: 2021

Isolerende beglazing

- **Comfort**
- **Geld besparen**
- **Minder CO2 uitstoot**

Type glas	Richtprijs excl. arbeid	Richtprijs incl. arbeid
Enkel glas		
Dubbel glas	€ 60 / m ²	€ 120 / m ²
HR glas (dubbel glas)	€ 65 / m ²	€ 125 / m ²
HR+ glas (dubbel glas)	€ 70 / m ²	€ 130 / m ²
HR++ glas (dubbel glas)	€ 75 / m ²	€ 135 / m ²
HR+++ glas (driedubbel glas)	€ 110 / m ²	€ 180 / m ²

Kozijnen met HR++ beglazing:

Hout: € 550 – 900

Kunstof: € 500 – 850

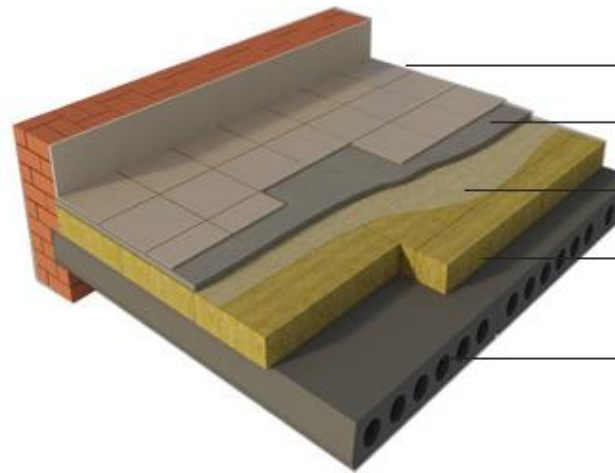
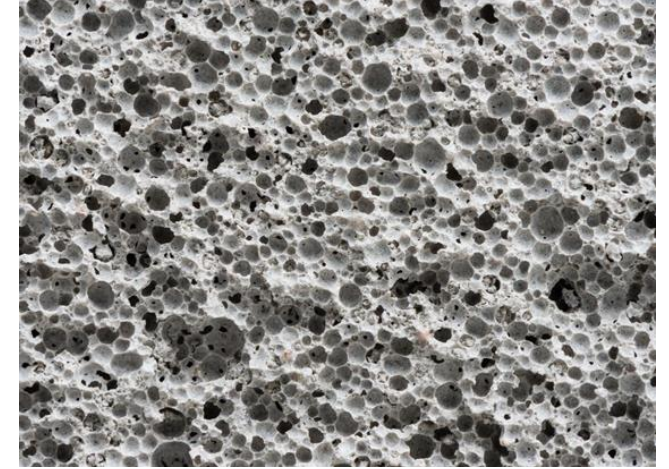
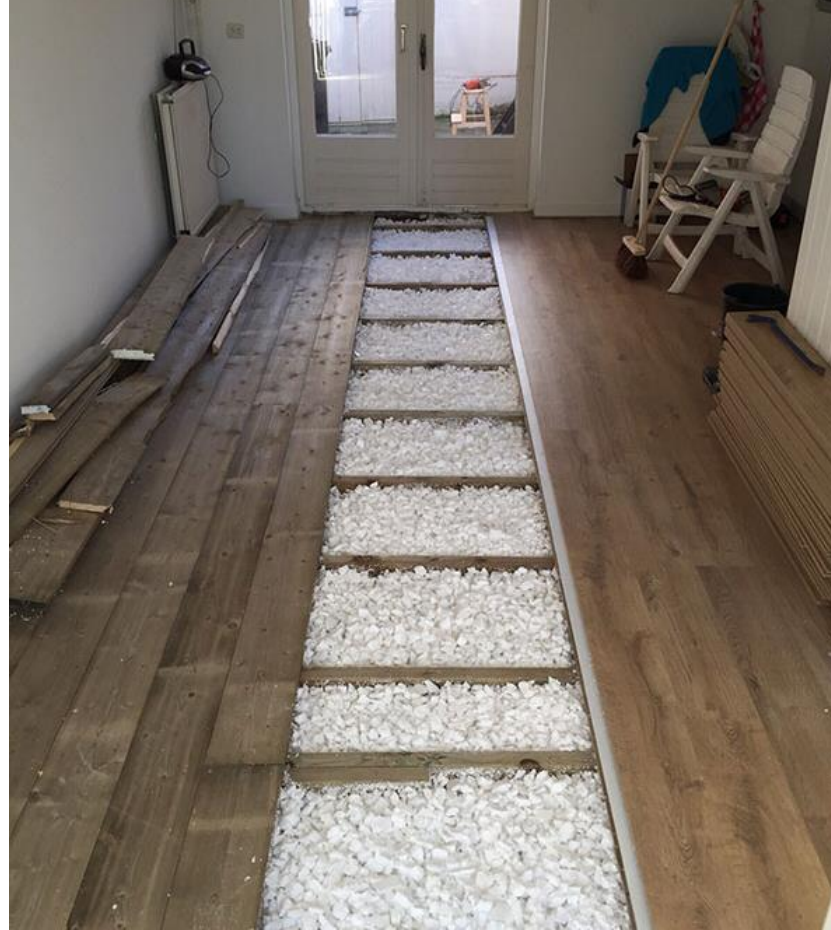
Aluminium: € 600 – 950

*Prijspeil: 2021

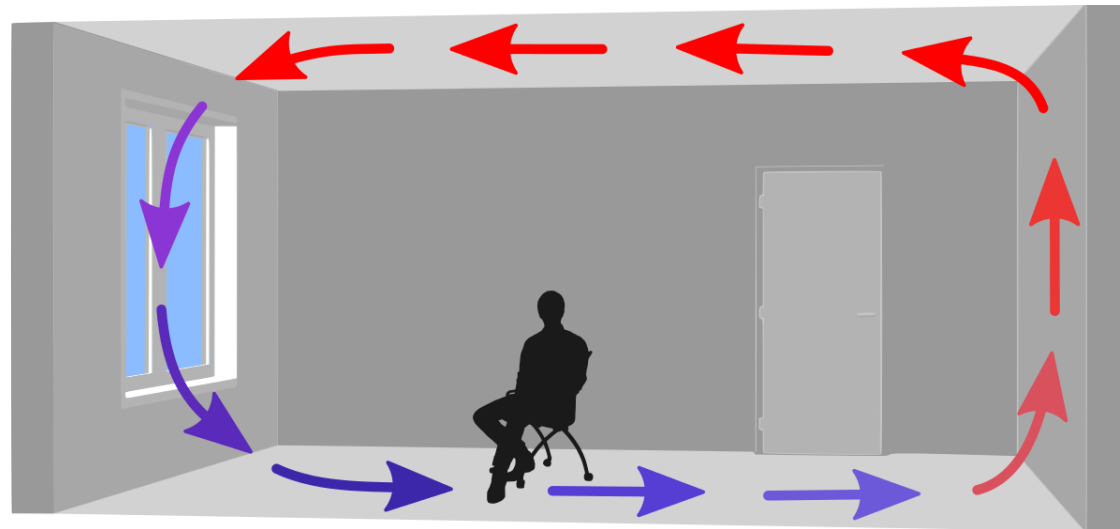
Vloerisolatie

- **Comfort**
- **Geld besparen**
- **Minder CO2 uitstoot**

- Isolatie tussen bestaande balklaag
± € 20 - 40,- /m2
- Isolatie bovenop bestaande vloer
± € 90 – 120,- /m2 (incl. 40,-
vloerafwerking, excl. bijkomende kosten
als aanpassen deuren e.d.)
- Bodemisolatie
± € 50 - 70,- /m2
- Bestaande vloer vervangen voor
schuimbeton
± € 125 – 150/m2
(incl. vloerafwerking a 50,- /m2,
exclusief eventuele bijkomende
kosten als vloerverwarming)

- Als je gevelisolatie toepast, pak dan ook direct de beglazing aan (i.v.m. koude gaten in gevel)
- Koude voeten worden vaak eerder door trek langs de vloer veroorzaakt dan door gebrek aan vloerisolatie
- De trek langs de vloer wordt op zijn beurt weer vaak veroorzaakt door matige beglazing en kierende kozijnen

Tips

Tip verwarmingssysteem:

Probeer uit: Zet CV temperatuur lager, op 50 of 60 graden, CV werkt efficiënter

- *Werkt dit goed? Dan kun je de woning in huidige staat ook warm krijgen met warmtepomp*
- *Extra voordeel: waarschijnlijk zijn er geen lage temperatuur radiatoren nodig*
- <https://zetmop60.nl/>

ALVAST AAN DE SLAG?

Energiecoach:

<https://www.jouwbespaarcoach.com>

<https://huisscan.regionaalenergieloket.nl>

<https://www.degroenemenukaart.nl>

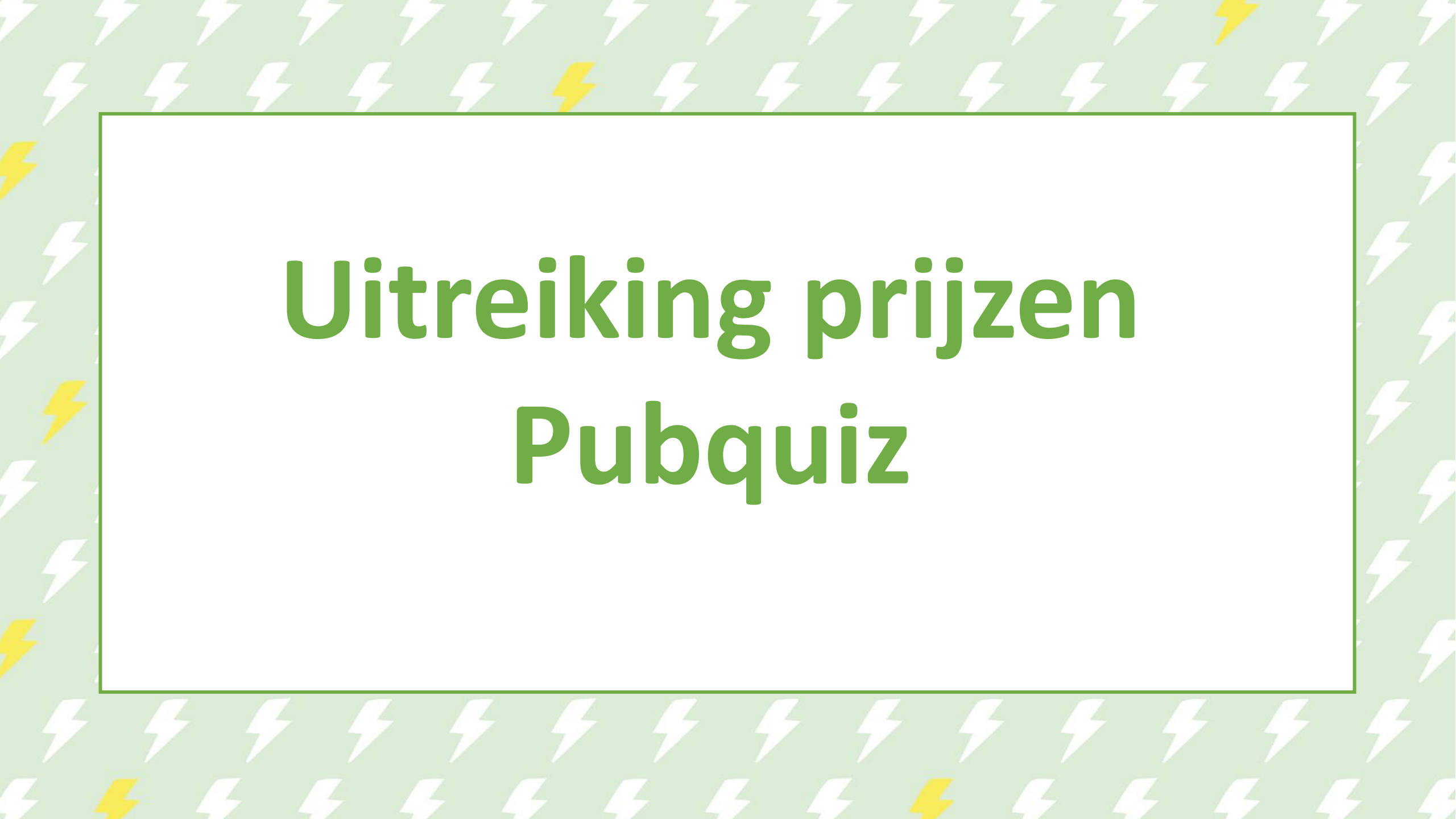

The background of the slide is a light green color with a repeating pattern of white lightning bolts. Some lightning bolts are highlighted in a bright yellow color. A large white rectangular box with a thin green border is centered on the slide.

Pubquiz

The background of the slide is a light green color with a repeating pattern of white lightning bolts. Some lightning bolts are highlighted in a bright yellow color, scattered across the pattern.

Pauze

The background of the slide is a light green color with a repeating pattern of white lightning bolts. Some lightning bolts are highlighted in yellow. A white rectangular box with a thin green border is centered on the slide, containing the main text.

Uitreiking prijzen Pubquiz

Financieringsmogelijkheden:

- Subsidies
- Leningen
- Hypotheek

<https://www.verbeterjehuis.nl/>

<https://regionaalenergieloket.nl/stadskanaal>

Meer info: Energiecafé 12 oktober

Investeringsubsidie duurzame energie en energiebesparing voor woningeigenaren (ISDE) (RVO)

Belastingvoordeel: Laag BTW tarief voor arbeidskosten isoleren woning (Belastingdienst)

Overige: BTW Terugvragen Zonnepanelen

- **Lening: Duurzame Rijksmonumenten Lening (Restauratiefonds)**
- **Lening: Energiebespaarlening Particuliere Woningeigenaren (Warmtefonds)**
- **Lening: Meefinancieren in uw Hypotheek (div. hypotheekverstrekkers)**

SVn: Stimuleringsfonds Volkshuisvesting

- **Lening: Starterslening SVn (ook voor Nul-op-de-Meter Woningen)**
- **Lening: Verzilverlening SVn**

Subsidies en leningen

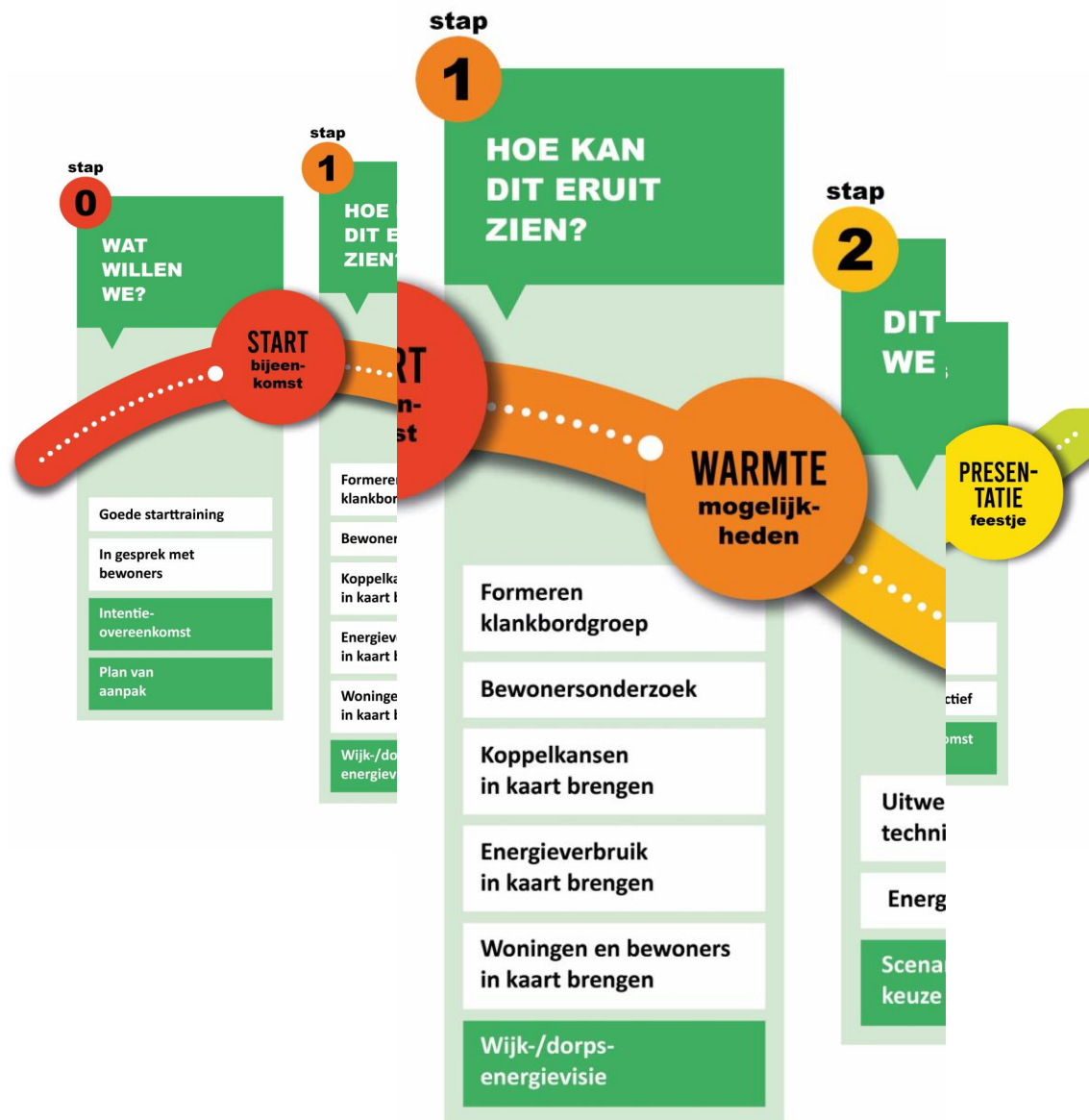
vervolg proces

Vervolg technisch onderzoek:

- 6 EPA's
- duurzame energiebronnen
- welke scenario's zijn mogelijk?

Bewoners:

- klankbordgroep
- koppelkansen
- visie op energie

6 EPA onderzoeken

Keuze op basis:

- **Bouwjaar**
- **Type**
- **Energielabel**

Controle op 150 kenmerken
woning

Door EPA adviseur

EPA: Energie Prestatie Advies

Energie-Index

Energielabel

Wat gaan we doen:

- **Energiecafé subsidies en financiering met expert**
  - **Woensdagavond 12 oktober 19:30 uur**
- **Excursie: Anders Verwarmen, Hoogezand**
  - **Zaterdagmiddag 29 oktober 13:30 uur (in Hoogezand)**
- **Warmtebeeld safari vanaf november**

Tot slot:

- vragen & ideeënbus
- wil je meedoen / klankbordgroep
- flyers / facebook / website

The background of the slide is a light green color with a repeating pattern of white lightning bolts. Some lightning bolts are highlighted in a bright yellow color, scattered throughout the pattern.

Tijd voor een drankje

aanpakken, dat doe je samen.

De coöperatieve aanpakkers worden ondersteund door Provincie Groningen.

